

MAGYAR

DOHÁNY-SZEMLE

A TERMELÉST, GYÁRTÁST ÉS KERESKEDELMET FELŐLELŐ DOHÁNYGAZDASÁGI SZAKLAP

<p>Megjelenik minden hó 5-én és 20-án. Szerkesztőség és kiadóhivatal; BUDAPEST, I., ALADÁR-UTCA 10. Hirdetések árszabás szerint.</p>	<p>Felelős szerkesztő és kiadó: KADLIK KÁROLY.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre — — — — — 12 kor. Fél évre — — — — — 6 kor. Negyed évre — — — — — 3 kor. Egyes szám ára 60 fillér.</p>
---	---	--

KÁVÉ ÉS TEA.

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével Budapesten házhoz szállítva:

4 1/2 kiló Cuba kávé 9.50	□	4 1/2 kiló Mocca kávé 9.50
4 1/2 kiló Java kávé 9.50	□	4 1/2 kiló Gyöngy kávé 9.30
1/4 kiló Császárkeverék-tea 1.55	□	1/4 kiló Karlsbadikeverék-tea 1.50

A tea a kávéhoz csomagolható. Mindent elvámolva és bérmentve, szóval teljesen költségmentesen küld

Belák István kávé és tea-kivitele

BUDAPEST, VII. kerület, Rottenbiller-utca 4/c. szám.

Telefon: 61—75.

Tránsitó magazin: FIUME.

Telefon: 61—75.

 Egyszeri használatra megszüntet

a **MEXIKOI POR** ÁRA 1 KORONA

lábizzadást és büzt.

Használati utasítás: Lefekvés előtt lábvízelt kell venni, a lábakat szárazra megtörölni, MEXIKOI porral bedörzsölni és tiszta harisnyát szintén behintve egy éjszakára felhuzni.

Készíti: **Belák István Budapest, Rottenbiller-utca 4/c. szám.**

Ha fáj a foga, ha hiányos a fogsora, forduljon bizalommal a főváros legjutányosabb és legmodernebb fogorvosi és fogtechnikai intézetéhez, ahol készítenek Önnek oly fogakat, fogsorokat, aranyhidakat vagy aranykoronákat, ami felette áll minden konkurenciának. Legjobb amerikai rendszer szerint 10 évi írásbeli kezesség. Részletfizetési kedvezmény. Vidékiek megvárhatják. Kéretik a pontos címre ügyelni, hogy össze ne téveszttessem: Külön szakorvosi rendelés.

Herzogh Miksa tech. főnök
fogorvosi intézet
Budapest, VII. Erzsébet-körut 48. sz.

Orvosok figyelmébe!

„ANTIMORBIN“

levegő fertőtlenítő-szer a legjobb és legalkalmasabb arra, hogy a romlott, zárt és füstös levegőt, úgy magán, mint nyilvános helyeken azonnal egyszeri használat után teljesen megtisztítsa.

A kórházak és iskolákban is használatban van

az „Antimorbin“

készülék a legjobb és legtökéletesebb levegő fertőtlenítő-készülék, amely az eddigi készülékeket minden tekintetben felülmúlja.

Az „ANTIMORBIN“ készülék árai:

I. sz. K 12.—   II. sz. K 20.—

III. sz. K 35.—   IV. sz. K 50.—

A hozzávaló levegő-tisztító essenciák minden mennyiségben kaphatók. A fenti készülékért 5 évi jótállást vállalunk és a meg nem felelőt kicseréljük.

Vezérképviselőség és iroda:

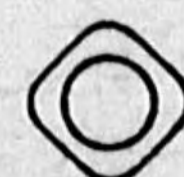
Schlänger Armin

Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 38. sz.

Telefon 157—98.

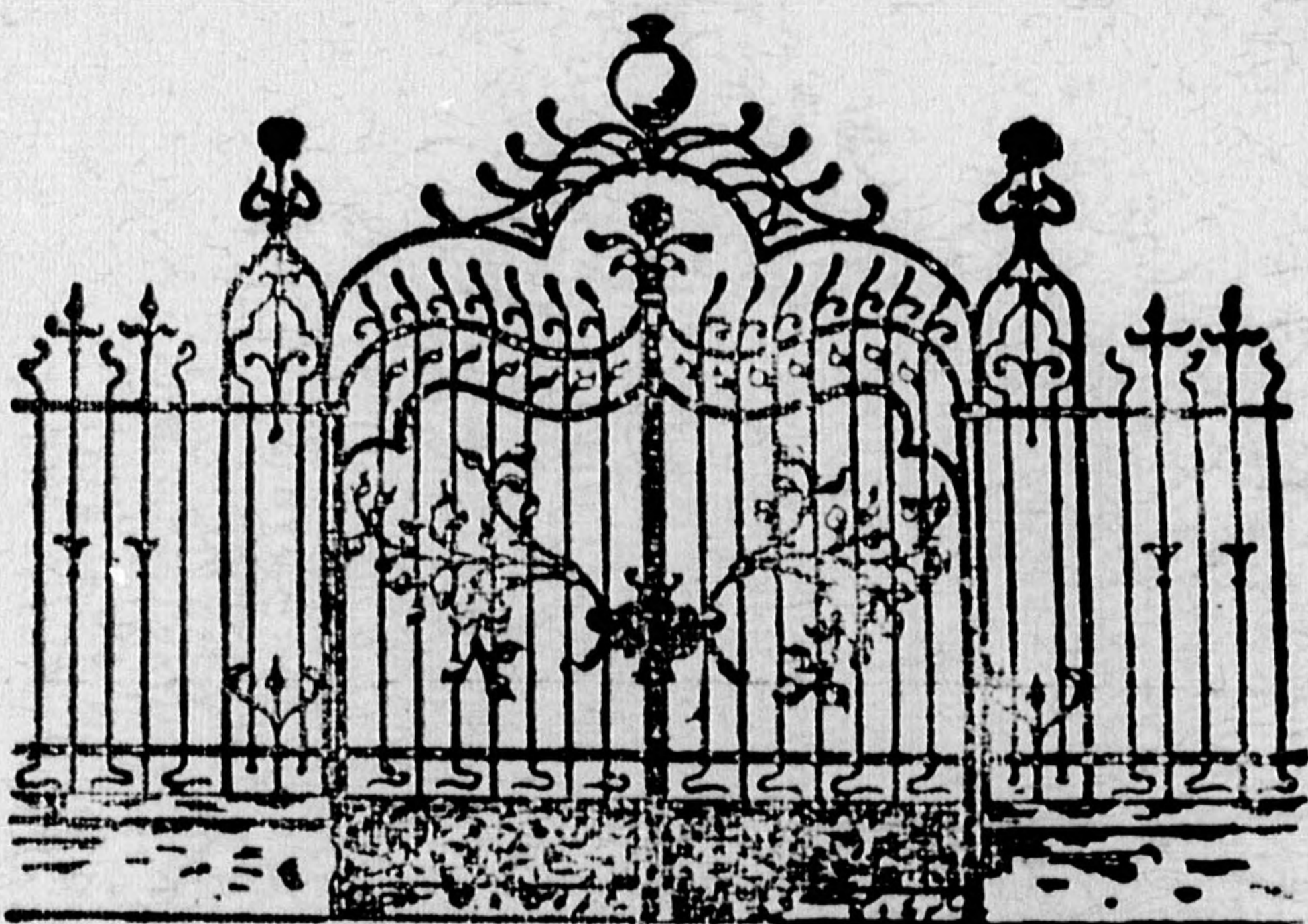
Prospectus kívánatra ingyen!

Kéretik a névre ügyelni.

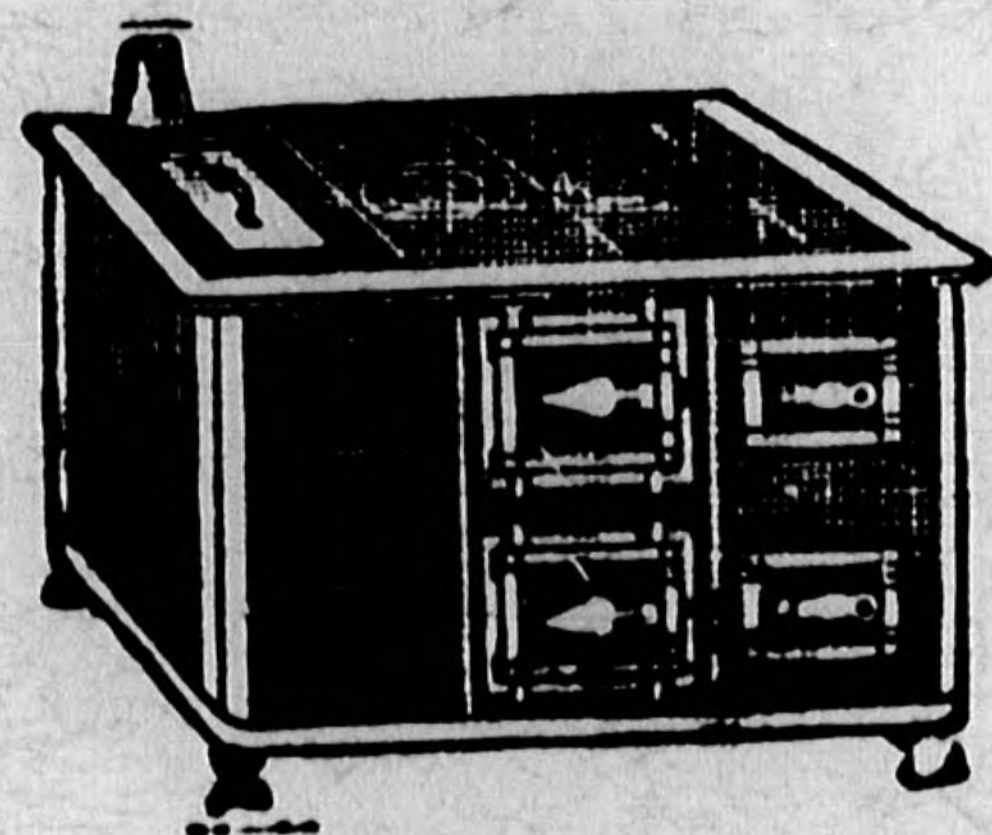

FUCHS SÁNDOR épület- és műlakatos mester

BUDAPEST, VI. KISDIÓFA-UTCA 8.

Elvállal mindennemű lakatos és mechanikai munkákat, úgymint: épület vasalását, rollót, napellenzőket s diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villamszereléseket is!

Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

PÉNZKÖLCSÖN!

Vidéki szilárdan épített bérházakra 10—50 évi törlesztésre 5 százalékos kamatozás mellett a becsérték 55 százalékát. Földbirtokra: 10—60 évi törlesztésre 4 százalékos kamatozás mellett, a becsérték 70 százalékát. Drága kölcsönöket konvertálunk. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv. Tisztviselő-kölcsön: 10—30 évi törlesztésre 6 százalékos kamatozás mellett. Megszerezzük a legnagyobb kölcsönt. Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 kor.-ig 8 százalék kamat mellett. Felvilágosítás díjmentes. Válaszbélyeg. □ □ □ □ □ □

Kaufmann Gyula Budapest, Vörösmarty-utca 55.

Parcellázásokat

a legelőnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök.

Elvállalok

nagyobb földbirtokok parcellázását

Veszek megterhelt ingatlanokat, felmerülendő költségeket sajátomból fedezem. Előleget ingatlanokra adok.

KAUFMANN GYULA

parcellázó- és ingatlan adásvételi irodája

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 55.

MAGYAR

DOHÁNY-SZEMLE

A TERMELÉST, GYÁRTÁST ÉS KERESKEDELMET FELŐLELŐ DOHÁNYGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik minden hó 5-én és 20-án.
Szerkesztőség és kiadóhivatal;
BUDAPEST, I., ALADÁR-UTCA 10.
Hirdetések árszabás szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó:
KADLIK KÁROLY.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — — 12 kor.
Fél évre — — — — — 6 kor.
Negyed évre — — — — — 3 kor.
Egyes szám ára 60 fillér.

Kérelem a jövedéki tisztviselő urakhoz. Teljes tisztelettel és bizalommal felkérjük az igen tisztelt dohányjövedéki tiszturakat, hogy most a dohánybeváltás ideje alatt, midőn legtöbbet jönnek össze a dohánytermelőkkel s midőn legtöbb alkalmuk van az összes dohányérdekeltekkel érintkezni, legyenek szivesek lapunkat a termelők figyelmébe és pártfogásába ajánlani, illetőleg a lap részére előfizetőket gyűjteni, mert lapunk megerősödésével mi is mind intenzívebben szolgálhatjuk azt a célt, melyet magunk elé tűztünk: a dohánykultúra fejlesztését és tökéletesítését.

DARÓCZI VILMOS.

Súlyos veszteség érte a hazai dohányügyet. Daróczy Vilmos az ország ismert tabakistája a Magyar Dohányujság szerkesztője és kiadótulajdonosa november 11-én éjjel hosszas betegség után hetvenkét éves korában meghalt.

Az elhunyt a magyar dohánytermelés körül kiváló érdemeket szerzett, amelyek elismerésül a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Halála az ország legszélesebb körében mely részvétet keltett. A Magyar Dohány-Szemle, de különösen lapunk fő szerkesztője mélyen fájlalják Daróczy Vilmos elhunytát, hiszen Ahmednek szerencséje volt megismerni ezt a kivételes embert a teljes közelségből, megcsodálni tudásának nagyságát, alaposágát és részletességét és főleg tisztelni egyik legkiválóbb tanítómesterét.

Ki volt Daróczy Vilmos? Mindenki ismerte nevét, akinek csak egy kis köze volt a dohányhoz. Egy kiváló férfiú, a dohánynak nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon egyik legalaposabb ismerője aki mindig rajongó szeretettel viselkedett a magyar dohányügy iránt. Ideális ember volt, akinek gyönyörűsége abban telt, hogy a közügy érdekében dolgozhasson. Ő látta legtisztábban, hogy munkájának a közérdek javára érvényesülő hatásai vannak. Tanított, nevelt, irányokat jelölt ki, kezdeményezett, praktikus utmutatásokat adott és Daróczy Vilmos részesült a sorsnak abban a kedvezésében, hogy színről-szinre láthatta a maga nevelő szisztémájának, a maga kezdeményeseinek gyakorlati érvényesülését.

Daróczy Vilmos több mint egynegyed századig munkálkodott a hazai dohányügy terén, amelynek folyamán nemcsak a magyar dohánytermelők, hanem az ország és a külföld gazdaközönségének java része is megismerkedett egyéniségével, intenciójával, oktató irányzatával és az ő kitűnően szerkesztett dohányujság-

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN

EREDETI MADONNÁK MEGRENDELÉSRE FESTHETŐK A SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM KÉPTÁRÁBÓL: VALAMINT AZ ÖSSZES SZENT- ÉS OLTÁRKÉPEK LEGSZEBB KIVITELBEN.

CSALÁDI ARCKÉPEK; mellképek, térképek, álló és ülő helyzetben, szalon, diszmagyar és katonai diszruhákban; miniatűr és életnagyságban: valamint táj-, élet- és csendélet képek, rendkívül finom érzéssel és diszkrét egyéni művészettel igazán jól és szépen megfestve, mint szemet és lelket egyaránt gyönyörködtető művei

SÁRRÉTI DARÓCZY BUDAPESTI FESTŐMŰVÉSZNEK

már eddig is sok fővárosi és vidéki szalon elsőrendű gyönyörű és értékes diszét képezik. A vagyonos magyar műpártoló közönség becses figyelmébe ajánlja kedves családtagjai képeinek olajfestésben való megrendeléseit; mint általa is eddig festett és még festendő mesterműveket. Mükedvelő hölgyek sikeres oktatást nyerhetnek.

Régi olajfestmények javítása vagy másolása sikerrel eszközöltetik.

jával. Daróczy Vilmos lapjával uttörő, fárasztó munkát végzett, mert új talajon új magot hintett el, amely szép termést eredményezett. Új szellemet, új irányt, új erőt szaklapjával a hazai dohányügynek.

Daróczy Vilmos egyénisége életéből fejlődött ki. Sok megpróbáltatáson ment keresztül, sok csapás érte, de a megpróbáltatások tüzeiben lelke megacélozódott és mennél több baj érte, msnél nehezebb volt küzdelme az élettel, ő ezt a küzdelmet mindig emelt fővel, szívében igaz emberszeretettel küzdötte végig.

Igen végtelen sokat küzdött Daróczy Vilmos, vigasztalan és reményküli milliöböl próbálta kibontani szárnyait. Huszonnyolc esztendő történetét őrzik eddigi évfolyamai és ez a huszonnyolc év az ő egész tevékenységét magába zárja, elválaszthatatlan Magyarország dohányügyének történetével. Agilis munkásságával ami eredményeket ért el a dohányügy terén, nemcsak a maga számára, de a legnagyobb eredményt az egész hazai dohányügy számára érte el.

Az eddig megfutott huszonnyolc esztendő dokumentumai tevékenységének; ez a huszonnyolc esztendő számára nem megállásról, hanem küzdelemről beszélt. Ő az előrelátó, okos és becsületes munkás nem vetette munkáját a meddő tegnapok erősítésére, hanem a jövő számára alkotott és munkálkodott, hogy az utána jövők számára vágjon járható utakat a fejlődésnek.

Az események élén, hol mint trombitás, majd mint kísérő haladt egy kezdetben kisarányu, egyszerű keretek közt mozgó és szerény eszközökkel dolgozó újságlap, melyből sok színű eseményein, viszontagságain nőtt ki a „Magyar Dohányújság“ faja. Hogy lapja a rövidéletű szakújságok sorába nem került, azt főleg az ő egyéniségének köszönheti. Ő mindig új és érdekes dolgokat talált olvasóinak, sokszor közömbösnek látszó dolgokat is oly érdekfeszítően tudott előadni, mint talán senki sem; pedig csak dohányról írt, semmi másról csak dohányról.

Hogy Daróczy Vilmos több mint egy negyed századon át mit végzett, azt hisszük, talán szükséktelen bővebben fejtegetni. Emlékezzünk csak vissza; a nyolcvanas évek elején a dohánytermelés ügye és állapota olyan alacsony fokra süllyedt már, hogy bátran el lehet mondani, hogy a múlt században akkor érte el a hanyatlás kulminációs fokát. Daróczy Vilmos teljesen átértette és átértette ennek az állapotnak a jelentőségét. Bő alkalma volt azt tanulmányozni és szilárd elhatározással s ha csekély erővel is, mégis segédkezett a

dohánytermelés ügyét süllyedéséből kiemelni. Ő abban a meggyőződésben volt, hogy ez az ügy nagyon is megérdemli a vele való foglalkozást s hitében nem csalatkozott, mert a haladás csakhamar, előbb ugyan lassan és fokozatosan kezdetét vette, de mindinkább nagy lendületet vett és óriási mérveket öltött.

Daróczy Vilmost valami különös, szenvedelmes szeretet fűzte a magyar dohányügyhöz. Ennek szentelte életét, ennek adta oda anyagi tehetségét, erkölcsi erejét, szellemi képességét, mindazt amije volt. A magyar dohányügy gondozásában olvadt fel ugyszólván egész egyénisége.

Ime látjuk, hogy Daróczy Vilmos dusan vetetett s nagy eredményeket produkált. Az a csemete amit ő egykor elvetett ma, virágszó nagy hasznót hajtó állami intézmény sudaras fájává nőtt ki. És ma, midőn Daróczy Vilmost bucsuztatjuk, őt elsiratjuk, csak egy vigaszunk maradt, ha nyomdokain haladva, az ő tanácsait, utbaigazításait, utasításait és irányait betartjuk, egy szép jövőnek nézhetünk elébe, elérhetjük Magyarország dohánykulturájának fénykorát.

*

Daróczy Vilmos Király-Darócon, Szatmár vármegyében az 1839. évben született. Atyja földbirtokos, kiváló gazda volt és így a koránérett, eszes fiúnak már egész fiatal korában alkalma volt egy nagy gazdaság teendőivel megismerkedni. Tanulmányait nagybőrára magánuton a szülői háznál végezte, csak néhány esztendőt töltött a szomszédos városokban. Tizen-nyolc éves korában a tudás vágya a világra hajtotta. Prágába ment, ahol egyhuzamban három évet töltött. Rendkívül sokat tanult ezalatt az idő alatt; mindent magába szedett, amire tudni vágyó, fogékony elméjének alkalma nyílt. Legkedvesebb tárgya a kémia volt. Balling Károlyt, annak az időnek egyik legnagyobb tudósát hallgatta, akinek rövid idő alatt kedvenc tanítványa lett. Laboratóriumában foglalkoztatta és magával vitte cukorgyárak, sörgyárak és szeszgyárak tanulmányozására. Így a kitünő tudós vezetése mellett, nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is nagyon sokat tanult. Balling akkor találta fel a cukormérőt (sacharometer.) Három év múlva családi körülményei haza szőlítették. Sok vizsgának kitünő bizonyítványával tért vissza Magyarországra. Hamarosan gazdálkodni kezdett. Báró Vécsey sárközi erdejében modern szeszgyárat építtetett, amelyben kitünően érvényesítette Prágában szerzett tudását. Majd Királydarócon és Krasznamihályfalván voltak nagy birtokai. Akkor kezdett dohánytermeléssel foglalkozni. Kezdetől fogva a legnagyobb passzióval foglalkozott a dohányval és rövid idő alatt, a hetvenes évek elején Szatmárvármegyének, ahol akkor még híres, jó dohány termelt, ő lett a legnevesebb dohánytermelője.

Az 1873. év hozta meg a nagy fordulót életében. Gazdálkodásában sok csapás érte, felhagyott vele és felkerült Budapestre. Egy előkelő dohánykiviteli cég, a Gomperz Test-

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERME, BUDAPEST VIII., PÁL-UTCA 8. SZÁM. (JÓZSEF-KÖRUT SAROKHÁZ.) RÉGI CIM: VIII., SZÜZ-UTCA 3. SZÁM.

Olajfestésű arcképek 300 koronától 1000 koronáig

és feljebb, különösen disz- és tanácskozó termek számára festve. Magyar, belga, francia, legfinomabb minőségű anyagokból alkotva. Életnagyságban élő mintáról, a már nem élők képei fénykép után, valamint bárminemű képek felelősség mellett teljesen művészi

kivitelben levél útján is megrendelhetők: VIII., Pál-utca 8. szám alatt

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN.

◀▶ Rajzolás és festészetből vagyonos hölgyek oktatást nyerhetnek. Válaszbélyeg. ▶▶
◀▶ Régi olajfestmények javítása vagy másolása sikerrel eszközöltetik. ▶▶

vérek szolgálatába lépett főnökei csakhamar felismerték benne a kiváló erőt és rövid idő alatt a cég teljhatalmu megbízottja lett. Mint ilyen megfordult az egész országban és alaposan megismerte a dohánytermelés szomorú állapotát. A nyolcvanas évek elején érlelődött meg benne lassanként a „Magyar Dohány-ujság“ megteremtésének eszméje. 1884. február 16-án indította meg a lapot, de állását továbbra is megtartotta. Az 1892. évben a magyar dohánykereskedő cégekből alakult Magyar Dohánykereskedelmi részvénytársaságnak megalapítása óta főtisztviselője volt, de 1902-ben ettől az állásától visszavonult, hogy ezentúl csak szeretett Dohányujságjának szentelhesse egész munkásságát.

Ahmed.

A dohányfermentálás.

A. S. D. T. Z. „Tabak-Fermentation c. cikk után.

(Folytatás és vége.)

A különböző fajú dohánylevelek enzymbirtalma s azoknak a száradásnál való viselkedése különböző lehet; így azt találták, hogy a comecticuti dohányok oxydáza a száradás peroxydáza a fermentálás végeztével eltűnt; míg a floridaiak peroxydázttartalma a fermentálás után is ugyanolyan volt mint előbb. Behrens a németországi dohánynemek enzymbirtalmára vonatkozó vizsgálataiban egészen más eredményekre jutott, mint Loew.

Loew a comecticuti levelekben még egy harmadik enzymbirtalmat is talált: a katalázt. Ezen enzymbirtalmak működésének eredménye volna szerinte az a folyamat, amit fermentálásnak nevezünk. Hogy az ennek alkalmával fejlődő melegmennyiség folytán előálló hőmérsékletemelkedés az enzymbirtalmakat el ne pusztítsa, ezért a csomóba rakott dohány többször átforgatandó. Szerinte a kataláz mennyisége a fermentálás folyamata alatt növekszik; s ezen enzymbirtalmak habár kis mennyiségben még a gyártmányokban is előfordulnak. A legélénkebb tevékenységet a kataláz fejt ki; mely mintegy 71—75°-ig működhetik; ezen felül elpusztul. Loew theoriája ugyan a fermentálásnak nagyon egyszerű magyarázatát adja; mindamellett további bizonyításra szorul.

A fermentálás chemiai theoriájának Bockhout és Ott de Vries az exponensei, kik e folyamatban a vasók katalitikus hatásának tulajdonítanak fontos szerepet. Splendore szerint, ki 1898-ban végezte kísérleteit, a dohány pusztán gőzöléssel is fermentálható, az erre vonatkozó legkedvezőbb hőmérséklet 60—100° közt van. Ugyanezzel a dologgal foglalkozott Jensen s neki sikerült 70—100° közötti hőmérsékleten a dohánnyt 5—10 perc alatt fermentálni. Szerinte a fermentálás akkor is végbement, ha a dohánnyt sublimáttal kezelték vagy pedig cloroform gőzök hatásának tették ki. Jensen ebből azt a következtetést vonja le, hogy a fermentáció mikro-organismusközreműködése nélkül is végbemehet; a mi azonban semmiesetre sem jelenti azt, hogy az a gyakorlatban is így megy végbe. Mindeme kísérletek eredményeképp jelenleg csak azt fogadhatjuk el, hogy pusztán chemiai agensekkel is képesek vagyunk fermentálni, vagy ahhoz hasonló folyamatot előidézni, hogy a fermentálásnak a gyakorlatban való lefolyására vonatkozólag mely faktorok bírnak döntő szereppel, azt további kutatások vannak hivatva eldönteni.

S. Sz. Gy.

Az osztrák dohánygyártmányok térhódítása Németországban.

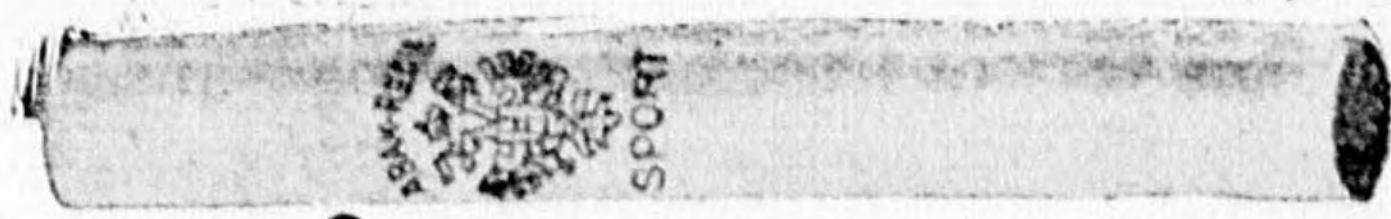
Lapunk hasábjain már többször szóba hoztuk, de egyuttal méltattuk is az osztrákok azon nagy ambícióját és lankadalan fáradozását, mellyel dohánygyártmányoknak exportja körül fejtenek ki. Különös érdekessége a dolognak, hogy a monopóliumos Ausztriából származó szivarok és szivarkák évről-évre mindnagyobb tért hódítanak a nem monopóliumos Németországban. Egyes gyártmányok például a „Sport“ cigaretta oly közkedveltségnek örvend Germániában, hogy már egyes német dohánygyárosok körében komoly felszólamlások történtek, hogy miként lehetne gátat vetni, a már is kellemetlenül érezhető osztrák szivar és cigaretta invázióknak. Csakhogy az osztrák dohányjövédék termékei a kiváló minőség és szolid előállítási rendszer következtében oly általános kedveltségnek örvendenek úgy a Spree, mint Rajna és Izar partján, hogy azok kiszorítása vagy a velük való konkurálása, ügyes-bajos dolog és sok nehézséggel fog járni. Népszerűségük mellett főerőségük, hogy nem csak kiváló jó minőségűek, de a mellett olcsók is. Ilyen körülmények között pedig a német gyárosok sem lesznek képesek arra, hogy az osztrák dohánygyártmányokkal a versenyt felvehessék, vagy pláne, hogy kiszoríthassák.

Az osztrák dohányjövédék termékeivel nemcsak Németországban, hanem az egész világon találkozhatunk, főleg a híres „Trabuco“ és „Virginia“ igen kapósak a Leventében, de még Amerikában is. Az osztrák export már a múlt esztendőben közel hét millió koronát tett ki, ennek az összegnek egy tekintélyes hányadát pedig a németek fizették, közel öt millió koronát. Érdekes, hogy a folyó év első hat hónapjában az osztrák export közel harminc százalékkal emelkedett, legjobb bizonyítéka annak, hogy az osztrák dohányjövédék ezen a téren, mily biztosan és céltudatosan haladt előre, csakhogy mindnagyobb területet biztosítson magának a külföldön.

Többször hallhattunk éles kifakadásokat és erős kritikát a monopóliumos rendszer ellen. Itt látjuk a legjobb bizonyítékát annak, hogy egy kitünően szervezett, jól vezetett és jó kezekben lévő monopóliumos intézmény, amilyen az osztrák és magyar, mennyire megállja a helyét. Az agyon dicsért német „szabad kereskedelem“ mellett az ottani dohánygyárosok mégsem bírnak megbirkózni úgy az osztrák, mint magyar importtal és Nagy-germánia fiai évről-évre mind jobban hódolnak az osztrák cigarettának és magyar szivarnak. Ezen ne is csodálkozzunk, már többször ismertettük a német dohánygyártmányok gyöngéit, az olcsóbb német dohánytermékek, telve mindenféle szurrogátummal, élvezhetetlenek, a jobb fajta gyártmányok viszonyítva a miénkhez, méreg drágák. Ilyen körülmények közt érthető, hogy a német dohányzó publikum pfennigjeit inkább az osztrák termékekre költi, mintsem, hogy kétes eredetű német gyártmányokra kidobja pénzét.

Osztrák export „Virginia“ szivar.

Osztrák export „Sport“ szivarka.

A fenti két ábrán két jellegzetes osztrák export dohánygyártmányt mutatunk be a t. olvasó közönségnek és pedig a híres osztrák „Virginia“ szivart és a nagy közkedveltségnek örvendő „Sport“ cigarettát. Az előbbit az egész földkerekségen ismerik és általában kedvelik. Ez egy kiválóan zamatos szivar, melyet amerikai dohánylevelekből készítenek. Az utóbbi pedig olyan kitűnő cigareta, mely ezer millió számra fogy évenként és evvel vezet bármily cigarettaféleség előtt az egész világon.

Az osztrákok az utóbbi időben igen nagy súlyt helyeznek dohánygyártmányaiknak külső kiállítására és csomagolására, úgy hogy ma már bátran kiállják a versenyt a legelső német cégekkel. Elvitathatatlan dolog, hogy a szép és csinos kiállítás és csomagolás, mily fontos szerepet játszik a dohány fogyasztóknál, mert mindhiába, ha az a dohánygyártmány a legkiválóbb minőségű és hiányzik belőle a külső szín, az úgynevezett elegancia, sokat veszít értékéből. Az osztrákok ezt szem előtt is tartották, kartonázsuk elsőrendű és oly módon áll, mint gyártmányaiknak kitűnősége. Ily két főkélléssel vértézve biztos, hogy az osztrákok hovatovább dohánygyártmányaikkal meghódítják a világpiacot.

—d.

Az utolsó bálvány.

Irta: Dr. László Zoltán.

Medinából indult a proféta Mekka, az istentelen bálványimádó felé, hogy hatalmas csapata élén elűzze az idegen isteneket és pogány papokat s felállítsa az egyetlen Allah oltárát. Két mértföldnyire Mekától azonban a csapatai élén lovagló proféta eltévesztette az utat s a sziklás dombos sivatagban eltűnt. Kétnap, két éjjel bolyongott s ezalatt egy mérges kígyó kísérte folyón, a legenda szerint a Mekkából elűzendő bálványistenek egyike, hogy bosszút álljon Allah küldöttjén. Másodnap estéjén a proféta teljesen elcsigázva leszállott-tevéjéről s a homokban összerogyott. Ekkor a kígyó odasiklott Mohamedhez s megmarta kezét. A proféta erre botja után kapott, hogy a kígyót agyonverje, de a kígyó eltűnt. Mohammed kiszivta a kezéből a mérget s kiköpte, majd hangos szóval megátkozta a pogányisteneket, a kígyóról pedig mondá:

Te is légy átkozott s menj poklokra, de a mérgeadből fakadjon áldás s boldogság Allah hiveire!

A profétát a nagy fáradtság elnyomta s elaludt. Midőn másnap reggel megerősödve fölébredt, azon a helyen, ahová a kígyó mérget köpte egy hatalmas nö-

vény diszlett, nagy zöldes-barna levelekkel és igen furcsa virággal. Nemsokára előkerültek Mohammed csapatai s győzedelmesen vonultak Mekka felé s onnét indultak világhódító utjokra. Azt a titokzatos növényt elvitték magukkal az egész világra, magvait elszórták s így ma az mindenütt ismeretes. A botanika később elnevezte „Nicotiana Linét“-nek, mi úgyhívjuk, hogy: dohány.

Mohammed atka dacára megmaradt a dohányisten hatalma, titokban és nyilvánosan, éjjel-nappal, böjtben vagy ünnepkor, faji, nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül üzi az emberiség ezen isten kultuszát, hozzászállanak állandóan százmilliók füstáldozatai és a nagy Allah papjai ép úgy áldoznak neki, akárcsak a régi pogány időkben. S ez a kultusz terjed, már a nők is hódolnak neki, a Mohammed atka fogott a kígyó mérge.

Melyik istennek áldoznak annyi tüzet? Az egész világ rabszolgája a dohány-istennek, az emberevő nyam-nyam ép úgy, mint a legkonzervatívabb ó-angliai lord. A dohányisten meglehet a kultusszal elégedve, s azt hiszem a különböző államok finansminiszterei nem kevésbé, mert hisz ez a bálványimádás fiskális szempontból igen jövedelmező.

Nemcsak a mezei munkás hódol ennek az istennek, hanem szellemóriások is Kingsley a kiváló angol költő, aki több kötetben magasztalja a dohány-istent, vagy Jerome angol humorista, aki műveit a pipájának dedikálta. Jean Francois Barrière, a zseniális francia újságíró pedig olyan cikkeket irt a dohányról, hogy az egész világon méltó feltűnést keltettek.

Azonban arra a kérdésre, hogy miért van a dohányistennek annyi hive, kevesen tudnának felelni. A szokással, a rossz példával nem lehetne teljesen megindokolni, mert hisz ez az egész emberiség dohányzik, s még a nemi különbség is elenyészik lassan a dohányisten kultuszát illetőleg.

Milyen a közvetlen hatás, amit ez az illatos növény gyakorol az ember idegeire? Az emberérzékeire? Mert csudálatos, de tény, hogy a dohányzás az ember összes érzékeire hat.

Első sorban is az izlésre. Senki megszokott dohányától meg nem válik s bekötött szemmel is megismeri kedvenc szivar vagy dohány fajtáját ízéről. A nyelv, az ajkak, a torok megszokják, megszeretik a dohánnyt s megismerik akárhány másfajta közül.

Ott a szaglás érzéke. A dohányfüst illatát melyik dohányos ember nem szereti? Ki nem kedveli egy finom arómájú havanna szivar illatát? Orrunk szinte élvezi, ha a füstöt keresztül fujjuk rajta s kellemetlenül érzi magát, ha komisz kapadohánnyt szívunk. S csak akkor élvezzük, ha egészségesek vagyunk, mert például náthás állapotban a dohányzás nem élvezet.

És a látásnak is jut szerepe a dohányzásnál. Élvezetesen nézzük a gyönyörű füstkarikákat, az égfelé szálló füstöt, s tapasztalhattuk, hogy abszolút sötétségben nem élvezet a dohányzás. Ellenben félhomály-

ban, midőn a füstfelleget látjuk s a dohány lassu égését szemlélhetjük még, nagyonis élvezetes. Még az is kellemes, ha egy-egy jól égő szivarnak hosszú hamuját figyeljük, sőt aggódva nézzük, mikor esik le. A szem érezhetően élvezzi a dohányzást.

A tapintás érzékének is mondhatnám nagy szerepköre van. A nagy dohányos mindig nyugtalan, ha szájából hiányzik a szivar, pipa vagy cigaretta. A szokás rabja. Idegessége nyomban alább hagy, ha szájában akárcsak egy szalmaszálat vagy ceruzát foghat. Tudjuk, hogy sokszor üres pipa, vagy megnemgyújtott szivar már a dohányzás érzetét kelti bennünk s nyugodtan dolgozunk. Ez tisztán a tapintás érzetének a befolyása.

Talán a hallást a legkevésbé érinti a dohányzás s ezen érzékünknek teljesen passzív szereprést juttatott a dohány-isten.

Azonban annál nyugtatóbban hat az idegekre, nyugodtságot és meglegedettséget okoz. Ha nagy baj, csapás ér, elveszted lelki egyensúlyodat, gyujts rá pipára, szivarodra vagy cigarettára és a dohány-isten rád száll, s helyreállítja a belső feldaltságát. Nyugodt leszel. Vigasztalni fog s ha egyedül vagy, ha nincs senkid, vedd elő pipádat, ez az utolsó jó barát sohasem hágy el, mert amint az első áldozati füstfelleget az égnek fujod, azonnal melletted terem a nagy vigasztaló, a dohány-isten és megvigasztal s nem vagy többé egyedül. Sok embert még haláltusájában sem hagyott el a pipája s annak utolsó füstkarikájával szállott el a leke is.

Ha mérges, elkeseredett, boldogtalan vagy, vedd elő pipádat, gyujts rá, tereld egész figyelmedet a dohányra, s hamarosan elhagy a méreg, harag, elkeseredés, mert a pipa jó, őszinte barátod. Probatum est.

Ha elfogytak gondolataid, ha tollad cserbe hagy, nyulj a pipádhoz, a dohányfüst hatása alatt ezer és ezer új gondolat születik meg agyadban, a tollad, megelégnél. A históriából tudjuk, hogy a nagy szellemóriások, nagy dohányosok voltak.

Ha beteg vagy, nem is izlik a dohány, egészségünk fokmérője, biztos utmutatója és sokszor orvosság is, biztos, jó gyógyszer. Fájdalmakat csillapít és hány operációt végeznek narkózis nélkül egy-egy szivar bódító hatása mellett. S ha megöregszünk s mindenki elhagy, a pipa velünk jön, öregségünkben is fiatal barátunk marad. A dohányisten nem hagyja el híveit s az áldozatokat meghálálja; uralma, hatalma az egész föld kerekiségére kiterjed s titkon ép úgy áldozik neki a leghatalmasabb császár, a biborba öltözött egyházi főméltóság, mint a dohányrágó (bagózó) matróz vagy a cellája mélyében tubákoló barát.

S ebben a lázas, rohamosan gazdagodni vágyó, önző, elégedetlen, kétszinű világban, jólesik tudni, hogy van még valamije, jobban mondva valakije az emberiségnek, mert a dohánynak individualitása, jelleme, lelke van, aki önzetlen, alturista, nyugodt, csendes, elégedett jó barátja, buba-bajban vigasztalója az emberiségnek, a rideg szobában ép úgy mint a csatatéren!

Ne vessenek ki a dohányzás ellenségei, cáfoljanak meg azok, akik a nikotin mérges hatását az organizmusra vitatják, én csak az életre hivatkozom. A dohá-

nyos ember mindig nyugodt és meglegedett s még a börtönben sinylő rab is rózsás színben látja a világot, ha titkon, lopva hozzá jut akárcsak egy szivarvéghez, s ami romboló hatását illeti, rámutatok azokra a nyolcvan-kilencven-száz éves erőteljes, egészséges aggastyánokra, akik szerepeltek a világtörténelem nagy porondján s a pipát csak a halál szedte ki fogaik közül. Nem lehet az veszedelmes méreg, amely mellett száz évig is kedélyesen, erőben, egészségben meg lehet élni. Kevés olyan nagyon öreg ember akad, aki nem dohányos.

A dohány-isten uralmát, kultuszát nem fogja sem tudomány, sem erőszak megtörni s ne is próbálja senki, mert az embernek ezen egyetlen jó barátját igazán kár lenne lomtárba küldeni, vagy kémiai formulákkal minden poézisétől megfosztani. Ne döntsük le a pogány emberiség utolsó bálványát!

Dry farming.

A dry farming körülbelül annyit jelent, hogy: száraz földművelés. Ez a mezőgazdaságnak egy egészen új, forradalmi módszere, amely hivatva van arra, hogy bolygónknak nemcsak földművelését, hanem egész gazdasági képét és így az egész emberiség jövőjét is megváltoztassa. A dry farming módszerét a mormonok találták fel Utah államban, ahol ennek a szektának a hívői különösen száraz földeken laknak, olyanokon, ahol az évi csapadék átlaga jóval alatta van az ötszáz milliméternek.

A mormonok, hogy földjeiket termőképessé tegyék mindenekelőtt ügyes csatornázás révén konzerválni kezdték az előtte való esztendőket nedvességét. Azután, mivel felülről nem várhattak nedvességet, azt beszerezték alulról. Kutakat ástak, néha száz méternél is mélyebb mélységben. Ezeknek a kutaknak a vizét nagyszerű földalatti csatornázással pedig úgy elosztották, hogy a föld alsóbb rétegeiből nyert nedvesség a legszárazabb vidékeken is táplálja a föld felsőbb, termő rétegeit és ilyenformán pótolja a természetes csapadék hiányát. A mormonok ez alapján véve egyszerű, de mégis először nálunk alkalmazott módszerrel hihetetlen eredményeket értek el. Az egykor oly terméketlen földeken ma már nem csupán pompás legelők vannak és szántóföldek, de ezek a földek a jó gabonán kívül elsőrangú deligyümölcsöt, narancsot és citromot is produkálnak.

Oly nagy sikereket értek el a mormonok a dry farminggal, hogy e rendszer iránt a kormány is érdeklődni kezdett. Utahban öt megfigyelő állomást állítottak fel. Ezek kitűnő jelentéseket küldtek, úgy hogy az utahi példán felbuzdulva, ma már az Unio tizenhét nyugati államában alkalmazzák a dry farmingot, szó szerinti fordításban a száraz földművelést. Azon a kongresszuson amelyet a dry farming gyakorlati és elméleti hívei tartottak Spokaneban, már nyolcszázötven kiküldött vett részt, köztük a francia kormányé is, amely a száraz földműveléssel kísérletezni akar afrikai gyarmatain is.

Szilárd meggyőződésünk, hogy a dry farming nemcsak az Egyesült Államokban és a francia Afrikában vág utat magának, hanem mindenütt az egész földtekén ahol csak eddig a kedvezőtlen égalji viszonyok terméketlenségre kárhoztatták a földeket. És ezzel egy óriási az emberiségnek leggyötrőbb problémája nyer elintézés, az emberi faj táplálásának kérdése. A dry farming vég-

leges csődjét jelenti a malthusianusnak és minden más olyan szociális elméletnek, amelynek kiindulási pontja az, hogy emberiségnek nem szabad nagyobb arányokban szaporodnia, vagy pedig, hogy egyik részének örök szegénységben kell élnie, mert a föld idővel képtelen lesz arra, hogy nagyon is elszaporodott gyermekei mind-egyikének kenyeret adhasson. Fog adni. A dry farming lehetővé teszi, hogy adjon. Az emberiség megszorodhat. A föld ad az embernek kenyeret, csak egyik ember ne vegye azt el a másiktól.

HIVATALOS RÉSZ.

A dohánybeváltási árak. A dohánytermelő gazdák széleskörű akciót indítottak pár hónap előtt a dohánybeváltási árak felemelése érdekében. Mozgalmuk sikerrel járt, mert a pénzügyminiszter a jövő esztendőben már két millió koronával nagyobb összeget fordít a belföldi dohánybeváltásra, mint az előző évben. A miniszter most állapította meg az 1913—1915 évekre érvényes dohánybeváltási árakat, melyek 100 kilogrammonként a következők:

I. Szivarboríték levelek: 120 korona. II. Közösleges levelek (tisza, debreceni, szegedi és szuloki): a) az aradi, barcsi, battonyai, békéscsabai, debreceni, érmihályfalvai, hajdudorogi, kiskárolyi, nagyatádi, nagybecskerekai, nagykállói, nagykárolyi, nagylétai, nagytárkányi, nyirbátori, nyiregyházi, rakamazi, szatmárnémeti, szegedi, temesvári és vásárosnaményi körzetekből: válogatott 100 korona, I. a) osztálybeli 75 korona, I. b) osztálybeli 63 korona, II. osztály 42 korona, III. osztály 27 korona; b) a budapesti, csókai, csongrádi, jászberényi, jászkiséri kápolnai kiskunfélegyházi, mezőkövesdi, miskolci, szolnoki tiszaroffi és zombolyai körzetekből: válogatott 100 korona, I. a) osztálybeli 75 korona, I. b) osztálybeli 58 korona, II. osztály 40 korona, III. osztály 26 korona. III. Finom kerti levelek: I. osztály 140 korona, II. osztály 96 korona, III. osztály 66 korona. IV. Középfinom kerti levelek: I. osztály 96 korona, II. osztály 66 korona, III. osztály 42 korona. V. Debrői levelek: I. osztály 140 korona, II. osztály 96 korona, III. osztály 66 korona. VI. Közösleges kerti levelek: I. osztály 55 korona, II. osztály 38 korona, III. osztály 25 korona. VII. Szentandrás muskatál levelek: I. osztály 100 korona, II. osztály 70 korona, III. osztály 44 korona. VIII. Fehérvirág muskatál levelek: I. osztály 80 korona, II. osztály 55 korona, III. osztály 32 korona. IX. Közösleges muskatál levelek: I. osztály 55 korona, II. osztály 38 korona, III. osztály 25 korona. X. Kapadokhánylevek: I. osztály 60 korona, II. osztály 40 korona, III. osztály 24 korona. XI. Valamennyi dohány-nembeli kihányás; 12 korona. XII. Valamennyi dohány-nembeli csomózatlan levél és tiszta hulladék; 6 korona métermázsánként.

A cigarellós szivar általános forgalomba hozatala. Az általános forgalomban felvett Cigarellós szivar (20 darabonként kartondobozokba csomagolva, ára az árusok részére 1000 darab 45 K, 100 darab 4 K 50 f., a fogyasztók részére 1000 darab 50 K, 20 drb 1 K, 1 darab 5 fillér) mindaddig csak a budapesti, pozsonyi, zágrábi és fiumei körzetben hozatott forgalomba.

A „Cigarellós” szivar 1912. évi december 15-étől kezdve az összes dohánygyárosok, illetve dohánykiszárusok útján általános forgalomba kerül és minden dohánygyáros által a dohánygyárutárak útján megrendelhető.

STATISZTIKA

Eladott dohánygyártmányok statisztikája április hónapban. Most állította össze a dohányjövédéki statisztikai hivatal az országban április hónapban eladott dohánygyártmányok statisztikáját. Mióta a dohányárak megrágultak, szinte hihetetlen, de feltűnően nagyobbodik az eladott dohányból befolyt milliók száma. A finomabb fajtájú szivarok és cigaretták eladott mennyisége csökkent; a közönség az olcsóbb dohányt keresi, de jóval többet sziv el belőle, mint azelőtt, úgy hogy végeredményében ismét körülbelül hét millióval több jövedelemről számolhat be a kincstárnak a dohányjövédéki hivatal. Az április hónapban a következő általános forgalomban lévő gyártmányok adtak el; burnótok 7811 kilogramm, pipadohányok 298 293 kilogramm, finomabb pipadohányok 198,463,015 darab, szivarok 185,808.453 darab, szivarkák összesen 700,958.725 darab, belföldi különlegességi gyártmányok: burnótok 11 kilogramm, pipadohányok 94.102, szivarok 4,716.294 darab, szivarkák 21,247.510 darab. Pénzértékben kifejezve eladtak összesen 52,794.675 korona áru dohányt. Ezzel szemben tavaly 45,536.417 korona folyt be az eladott dohánygyártmányokból.

Kimutatás az 1911. évben eladott dohánygyártmányok pénzbeli eredményéről.

Sorszám	Dohányáru raktár	Eladás		Mutatkozik az 1911. évben			
		(pipadohányok, szivarkák és szivarok)		több		kevesebb	
		K	f	K	f	K	f
1	Banjaluka	1206309	24	160284	36	—	—
2	Bihacs	1112234	76	35063	28	—	—
3	Bjelina	580354	92	83247	73	—	—
4	Breska	739810	68	65642	04	—	—
5	Dervent	1742605	08	114128	88	—	—
6	Gacko	181258	44	27862	44	—	—
7	Gorazda	472810	56	101551	20	—	—
8	B. Cradiska	696113	64	158009	04	—	—
9	Livno	394815	36	65357	83	—	—
10	Ljubuski	97901	16	2326	44	—	—
11	Mostar	1027718	28	157737	24	—	—
12	Sarajevo	2856439	92	447917	28	—	—
13	Sanskimost	568758	64	76933	80	—	—
14	B. Samac	676964	52	81844	92	—	—
15	Stolac	156129	60	57354	24	—	—
16	Travnik	1467645	24	61933	20	—	—
17	Trebinje	501060	36	96194	16	—	—
18	Tuzla	1011961	08	190951	56	—	—
19	Visegrad	264250	44	24543	—	—	—
20	Zvonik	492621	36	75231	60	—	—
	Összesen:	16247763	28	2194117	29	—	—

A fenti kimutatásból láthatjuk, hogy a bosznia-hercegovinai dohánygyártmányok fogyasztása a múlt esztendőben — horribilis arányokban, több mint tizenhárom százalékkal emelkedett. Szembetűnő a Magyarország közel fekvő dohányáruraktárak, így Banjaluka, Bihacs, Bjelina, Breska, Vervent, Gradiska és Samac nagy forgalma. Ezen hét dohányáruraktár a múlt esztendőben közel hét millió korona értékű dohánygyártmányt adott el. Tekintve azt, hogy ezen áruraktárak viszonyítva az ország belsejében fekvő áruraktárak forgalmához képest hatvan-hetven százalékkal nagyobb forgalmat bonyolítottak le; kézenfekvő dolog s nem kell bővebb komentár, hogy az eladott dohánytermények legnagyobb része Szlavonia, Horvátország és Magyarország nyert elhelyezést. Ismerve a viszonyokat, bátran

állithatjuk, hogy a hét dohányáruraktár hét millió forgalmából, ötven százalék, tehát negyedfél millió K áru dohánygyártmány a Száván innen került fogyasztás alá, ez pedig szép summa, ha még hozzátesszük, hogy Ausztriába már több mint két esztendeje szabad a bosnyák dohánybevitel, amely évente körülbelül két millió korona között mozog; ilyenformán Bosznia-Hercegovina dohányjövedékének nincs mit tartania a jövőtől, hiszen dohánytermékeinek több mint egy harmadrészét a monarchiában helyezteti el. Igaz ugyan, ami a bosnyák dohánybevitelt illeti, a dolog mind máig nincs precíze tisztázva, de mint a tények mutatják, dacára a tilalomnak, a magyarok nemcsak jó, de hűséges vevői voltak és maradnak a bosnyák dohánygyártmányoknak.

KIMUTATÁS

az osztrák dohányjövedék részére fentartott dohánytermelés eredményéről 1910-ben.

Sorszám	Magyar királyi dohánybeváltó		Községek száma	Termelők	Beültetett földterület		Esik átlag egy termelőre	Beváltási napok sz.	Az átvett anyag egy-napi átlaga kg	Működő mér. sz.	Dohánytermelési engedély illeték		Adott és Kapott dohánytermelési előlegek			
	felügyelőség	hivatal			hold	□-öl					K	f	Adott		Kapott	
												K	f	K	f	
1	Budapest	Érsekujvár	21	117	1198	964	16391	49	25709	2	5160	—	62181	—	43148	—
2		Nagyatád	20	62	796	1206	20561	23	19947	1	3328	—	31965	—	27054	—
3	Arad	Arad	44	1578	4773	155	4839	42	59187	3	19496	—	279347	—	307677	—
4		Baitonya	14	155	4036	390	41664	36	59590	3	16362	—	271993	—	290304	—
5		Nagybecsk.	6	461	696	1381	2379	17	15758	1	2728	—	8040	—	19537	—
6	Debrecen	Zsombolya	7	413	1227	972	4755	29	20654	1	4884	—	58657	—	67452	—
7		Érmihályf.	16	64	1569	123	39226	45	27549	1	6204	—	82008	—	82311	—
8	Szalm.-N.	54	183	1927	473	16291	30	48789	2	7744	—	96744	—	103271	68	
9	Miskolcz	Rakamaz	36	204	5000	1267	41243	60	81523	3	19548	—	345595	—	340391	50
10	Nyiregyh.	Vásárosn.	52	184	3854	410	33515	51	57535	2	15062	—	263979	—	275869	54
11	Szolnok	Jászberény	11	39	639	322	26223	29	13387	1	2540	—	23772	—	24699	—
Egészben			281	3460	25719	789	11890	411	46317	20	103056	—	1524281	—	1581714	72

TERMELÉS.

Néhány szó a dohányföld megmunkálásáról.
A dohány a legkényesebb természetű növények közé tartozik. Fejlődésének minden egyes fázisában újabb és újabb figyelmet követel és ha a termelő nem hódol a növény szeszélyeinek, úgy a károsodás annak elmaradhatatlan következménye.

Mindjárt a legelső kérdés, mely bármely növény termelésénél előtérbe lép, tudniillik a talaj minőségének tekintetében — a dohány máris specializálást kíván. A jó dohány csakis porhanyós és e mellett nyirkos talajban terem meg, mely talajtipust a legszebben képviselik az agyagos rétegzések fölötti diluvialis lerakódások. A talajnak porhanyósnak kell lennie a növény fejlődésének egész tartama alatt, s ezért a gyakori kapálást nem

szabad elmulasztani. — A dohányföldeknek legalább kétszeri-háromszori szántása feltétlenül szükséges. Az egyik ősszel eszközendő, amint azt a múlt számunkban kifejtettük, mikor is jó mélyen kell ugarolni és úgy hagyni érdes barázdákban, hogy az alulról fölkerült hantokat, göröngyöket az eső, hó és téli fagyok jól átjárják, miáltal porhanyóvá lesznek. Tavasszal a szántást megismételjük. Közvetlenül az ültetés előtt a harmadszori szántást csak az esetben végezzük, ha a föld nem eléggé porhanyós, vagy ha a gyom nagyon ellepte s gyomirtás szempontjából célszerűnek mutatkozik; de ügyelni kell arra, hogy ezáltal a föld nyirkosságát el ne veszítse, tehát nem szabad mélyen szántani. Mert a jó dohány termesztésének az a legfőbb feltétele, hogy ültetéskor a föld tele legyen nyirkossággal, mert a palánta csak erősen nyirkos földben tud hamar megfogamzani és gyorsan kifejlődni.

A jó nyirkos földben a sűrűen kiültetett palánta

csakhamar úgy leárnyékolja a földet, hogy a későbbben rendszeren bekövetkező szárazságot könnyebben eltudja viselni.

A növények és a villamosság. Pár évvel ezelőtt egy svéd kutató gyakorlati kísérletekkel kimutatta, hogy a villamosság arra is alkalmas, hogy a növények fejlődését előmozdítsa. A tudós egy darab földet két részre osztott és egyik részbe kábelt fektetett, amelyben időnként villamos áramot vezetett át. Az egész tábla buzával volt bevetve és a vetés abban a földben, amelyben a kábel feküdt, sokkal jobban fejlődött. Ujabbán egy Lemström nevű tudós érdekes kísérletekkel mutatta ki, hogy ha egy villamos gépet egy hajszálcső fölött sűtnek ki, a víz a hajszálcsőben felemelkedik. Ezt a tapasztalati tényt a növényekre is alkalmazta és bebizonyította, hogy ugyanugy rendezett kísérletekkel a növény életeréje emelkedik és a növény jobban fejlődik. A tudós azt hiszi, hogy a villamos kisülés következtében az oldott táplálékok a növény hajszálcsőveiben, edényeiben gyorsabban keringenek, mint különben.

Rovarirtás motorüzemmel. Egyes berendezést szerkesztett két vágújhelyi magánhivatalnok; az új készülékkel a veteményeket, különösen a cukorrépa leveleit ellepő rovarokat pusztíthatjuk el könnyűszerrel, amit eddigelé kézzel kellett megkísérelni. A talicskára szerelt kis benzinmotor ventilátort hajt, amely erős szívóhatást fejt ki; a szívócső vége tölcséralakúan van kiképezve s ha ezt a répallevelek fölött elvezetjük, az erős légáram magával ragadja a kártékony rovarokat, amelyek külön zárkában gyűjtetnek össze. A felszerelés könnyen szállítható.

Dohánytermelési próba Saltában. A Buenos-Airesi la Plata-Post szerint jelenleg komolyan foglalkoznak Salta tartományban a dohánytermelés meghonosításával. A sikerben annál is inkább biznak, mivel az idáig megejtett próbák nagy reményeket ébresztettek. A próbatelep Saltára nézve már meg van állapítva és Dávid Sucas ur, mint szakértő igazgató van kiküldve. Az ottani gazdák érthető érdeklődéssel kísérik e nagyszabású kísérletet.

Dávid Sucas ur tudatában van annak, hogy az idő előrehaladottsága miatt kissé elkésett, miért is, nagyobb munkaerőt biztosított magának a cél sikeres elérésének érdekében.

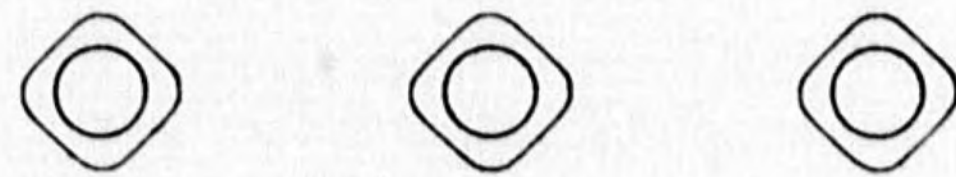
Az egész tartomány lakossága már a legközelebbi jövőben busás hasznot remél a dohánytermeléssel kapcsolatban.

Dohánytermelési kísérletek a brit gyarmatokban. Előrelátható volt, hogy az angol kereskedelmi szellem által oly nagyszabásúvá fejlődött gyarmati termelések és ujitások sorában a dohánytermeléssel is fognak kísérletezni; annál is inkább, mivel a dohány egy jelentős nagy importcikk Angliában. Főképen azért kísérlik meg a termelést, mert a dohány egy olyan beviteli termék, mely idáig nagyon kis mennyiségben került ki saját tartományából.

Az eddigi kísérletek különösen Délafrikában váltak be Nyassa tartományban, valamint Rhodesiában mennyiségileg és minőségileg is szép eredményre vezettek úgy, hogy most az összes tartományokban nagyobb ültetvényeket létesítenek és igen nagy tőkét fektetnek bele.

A Délafrikában termelt dohány leginkább cigarettadohánynak és pipadohánynak válik be, de akad olyan faj is, melyből szivart is gyártanak.

Az angol dohányszükségletnek eddig természetesen igen kis hányadát fedezi a gyarmatok produkciója, de nagy a remény aziránt, hogy rövid időn belül változik a helyzet annyira, hogy képesek lesznek a bevétel nagy részét saját gyarmataikból fedezni.

KERESKEDELEM.

Az osztrák dohányjövédék új plakátja. Az osztrák dohányjövédék új plakátot alkalmaz a cigaretták és szivaráruira. Ezen plakát az összes eddigiek között a legsikerültebb és leglátványosabb.

Három valódi bécsi típusú fiút ábrázol, kik egymást átölelve cigarettáznak s az ábrázatuk kifejezi, hogy nagyon jól esik nekik e tiltott élvezet. Az alsó rész pedig különféle cigaretták és szivarfajtákat mutat be a mellékelt árjegyzékkel együtt.

A háború és a dohánymonopólium. A török háborús viszonyok kedvezőtlen befolyást gyakoroltak a török dohánylevél-kivitelre. Tudnivaló ugyanis, hogy az európai, amerikai s egyiptomi szivarka- és pipadohánygyárak túlnyomólag török dohányleveleket használtak fel. A háború azokon a vidékeken zajlik le, amelyek e kiváló s az egész világon egyedül álló dohányt termelik. Eltekintve attól, hogy az elraktározott készletek sok helyütt elpusztítottak, vagy pedig a mozgósított csapatok által vétetnek igénybe, kétséges, vajjon a jövő esztendei termelés a háború folytán jókor megindulhat-e. Még egy eshetőséggel kell számolni. A török kormány a múlt évben újra szervezte a dohányjövédéket s többek között kikötötte, hogy szükség esetén a dohányexportot be is szüntetheti. Most pedig, hogy a háború folytán az ottomán állam pénzügyi helyzete bizonyára nem lesz a legkedvezőbb, kénytelen lesz a török kormány az amerikai dohánytröszt eddig már számtalanszor felkinált ajánlatát elfogadva, a fölös dohánykészletet ennek a trösztnek átengedni. Ez az árak lényeges emelkedése folytán első sorban az ottani, nagyrészt külföldi bizományos dohánykereskedő cégeket, másodsorban pedig még érezhetőbben a másodkézből átvevő, különböző állami dohánymonopóliumokat s privát, szivar- és dohánygyárosokat fogja érinteni.

Egy minta dohánygyártelep. Rövid idő előtt a Cramer és van Baerle cég Achenben, melynek jelenlegi tulajdonosai a Heinrich testvérek — régi jónevű gyárakat új épülettelepre helyezték át. Ez az új telep egyike a legszebb és legjobb gyári építményeknek, a modern építészek és technikai készülségek remeke.

Felszerelésében megtaláljuk a modern berendezéseknek minden előnyét, a kezeléshez szükséges legnagyobb komforttal úgy, hogy Németországnak ez a legszebb és leghatalmasabb gyártelepe.

A terveket és kivitt W. Köster herfordi híres műépítész eszközölte.

Tanger (Marokkó) dohányforgalma. Az 1911. év tengeri kikötőkben behozott dohányárak értéke a következő: vágott dohány 339.000 frank az 1910. évi 16.000 frank ellenében. Szivar és cigaretta 65.600 frank a 315.000 frank tavalyi érték ellenében. Német gyárosok egyáltalán nem voltak angazsálva e nagy bevételi tételnél.

Vásárhirek.

Értesítések a dohány és cigaretta iparból. A hannoveri A. Constantin-féle cigarettagyár a dresdai bank hannoveri fiókjának hozzájárulásával részvénytársasággá alakult egy és félmillió márka alaptőkével. A bank Constantinnal egy millió márka 4^{1/20/0}-os jelzálogkölcönt kötött 103 márka részjegyek fizetésével.

Konstantinápolyból jelentik A török dohányjövédék bevétele 1912. Augusztus hóig. 20.100.000 Piastert tett ki a tavalyi ugyanekkori 25.300.000 Piasterrel szemben.

KÜLÖNFÉLÉK.

Elhalálozás. Az Oder melletti Frankfurtban a napokban Frölich Pál híres dohánygyáros és tabakologus életének 55-ik esztendejében elhunyt.

Az orosz menekült cigarettája. A mult napokban egy délután beállított a svábhegyi Normafa-uton lévő Sváb-féle fűszerkereskedésbe egy elegánsan öltözött ur.

— Egy trabucó szivart kérek! — mondotta, majd amikor a kereskedősegéd elébe tett egy láda szivart, válogatni kezdett köztük.

— Milyen kétségbeejtő dohányt mér a magyar trafik! — folytatta — Oroszországban sokkal jobb szivarokat kapni. Elmondotta, hogy orosz menekült, most érkezett Budapestre. Azután a tárcájából elővett egy cigarettát, megkínálta vele a segédet, hogy gyujtson rá. A kereskedősegéd, aki egyedül volt az üzletben, nem gyujtott rá, hanem zsebre tette az orosz cigarettát. Erre az orosz menekült távozott. Este, amikor a kereskedősegéd hazament, rágyujtott az ajándékba kapott szivarkára, de néhány perc múlva rosszul lett és az előhívott orvos megállapította, hogy a cigaretta mérges anyagokat tartalmazott. A szerencsétlen fiatalember eszméletét veszítette, csak órák múlva tért magához. Hozzátartozói bejelentették a rejtélyes ügyet az első kerületi rendőrkapitányságnak, ahonnan ma későn éjszaka tették át az ügy iratait a főkapitányságra. Innen detektiveket küldtek ki a titokzatos idegen felkutatására, mert valószínű, hogy

rablási szándékkal kínálta meg a kereskedősegédet a narkotikumokkal átitatott cigarettával.

Csempészet. A következő csempészet híret vettük: a Watterloosi departeurentban egy óriási sebességű elszáguldó automobil iparkodott a határt elérni. Véletlenül azonban egy teherkocsi elállta az utat s az ily módon feltartóztatott automobil sikerült az utána siető vámőröknek utólrni, melyben 1500 kiló dohányt hagytak hátra az elmenekült csempészek.

Dohány bojkott Dél-tirolban. Boeni értesítés szerint Trentinoban és főképen a trienti erődítésben oly események vannak készülöben, melyek nemcsak bevilágítást nyujtanak bizonyos déltiroli olasz körök osztrák gyűlöletére, hanem azonkívül feltűnő hasonlatosságot fedeznek fel az 1848-iki eseményekkel.

Ugyanis a hatóság, végre hosszú és türelmes passiv magatartás után betiltotta a „Legationale“ ismert irredentista egyesület saját védjegyeivel ellátott gyufadobozainak tovább terjeszthetését. Ezen gyufadobozok belső oldala egy térképpel volt ellátva, amely térkép a még idegen fenhatóság alatt álló Dél-tirol, Görz, Gradiska, Triest, Istria és Dalmátia tartományokat, mint az új Olasz királyság határait mutatta be.

Erre válaszként a fekete sárga határon túl egy általános dohányzási tilalommal feleltek, hogy mint nyíltan hirdetik ez által is károsíthassák az osztrák tartományt. Ilyen és e fajta magatartás igen alkalmas régi emlékeket felujítani, mivel ez volt a kezdete az 1847-ik év eseményeinek. Akkor is ilyen felhívást intéztek a néphez Lombardiában, hogy tartózkodjanak a dohányzástól és mindenkit aki e tilalom ellen vétett insultáltak, mint az olasz aspirációk ellenségét.

Ilyen felhívások 1847-ben Milánóban nyílt összejutásokra vezettek, amennyiben nemcsak civilek, de nyugodtan sétáló tisztok és katonák szájából kivették a szivart, mely eljárás nagy tetlegességekre vezetett polgárság és katonaság között. A jelenlegi politikai viszonyok hozzájárultak ahhoz, hogy a felbujtók reménykedve az olasz hadak tripoliszi és görög sikerében, folytatták bojkot aknamunkáját, ami a nagy osztrák helyőrség türelmét bizonyára rövid időn belül kimeríti. Hogy tehát a nyílt ellenségeskedés ki ne törjön, a hatóság kötelessége minden rendelkezésére álló eszközzel az e fajta üzelmek beszüntetését kierőszakolni.

A legujabb pipadivat Amerikában. A San-Franciskói előkelő társadalom hölgyei már nem cigarettáznak, hanem kis ezüst pipákat használnak dohányzásra. Ezen divatot a chinaiaktól vették át. A gyárosok kiaknázzák ezen divatot, amennyiben sok példányát hozzák ilyen pipácskáknak forgalomba úgy, hogy előreláthatóan San-Franciskóból diadalmas hódító útján nemsokára a legelőkelőbb európai hölgyesalonokban is be fog vonulni sigy a legujabb divat eggyel szaporodni fog.

Egy új orosz dohánygyári szyndikátus. Pétervári értesítés szerint ott megalakult az új dohánysyndikátus. Az élén Laterme, Bogdanow, Dukót, Ichaposchnikow és Schaschel nagygyárosok állanak. A részvénytőke 26.000.000 Rubel a brust neve „Sreiete tabacs russes“ és a részvények Paris és Brüsselben is jegyeztettek és elhelyeztettek. A szerződés nemcsak a készáru minősé-

gének és árainak megállapítására és javítására igyekeznek, hanem a nyersáru bevásárlását is kitűzte céljául.

A jó szivar. Sidney Brooks angol író a londoni „Times” megbízásából Havannában tanulmány tárgyává tette a szivarkészítés valamennyi módját s a leghíresebb gyárakban készült szivarokat. „Beszélgettem — írja tapasztalatairól beszámoló cikkében — a havannai gyárak igazgatóival és legképzettebb és legszakavatottabb munkásaival, akik, mikor a jó szivar néhány általánosan elterjedt ismertetőjelét előttük felsoroltam, kinevettek. Az átlagos dohányzó azt hiszi, hogy a sötétszínű az erős és a világos gyöngé szivar. Pedig igen gyakran a legsárgább boritékuak közt található a legerősebb szivar. Sokan az orrukhoz emelik a szivart, mielőtt választanának belőle s nem tudják, hogy a jó szivarnak igen sokszor alig van valami szaga. Ugyanez áll a szivarropogtatásról is. Néha az a szivar ropog a leghangosabban, amelyik a legrosszabbul szelel, amikor rágyujtanak. Hamis nyomon indul el az is, aki a szivar jóságát a hamujárról ítéli meg. A közhit az, hogy minél fehérebb is minél tovább marad a szivaron a hamu, annál jobb a szivar. Pedig sokszor a legfinomabb havanna-szivar puha, acélszürke hamut hagy maga után. Épp úgy téved az is, aki a pettyes szivarban bizik. A pettyes fedő egyformán takarhat kitűnő és komisz szivart. Annyi bizonyos — mondja Brooks — hogy sem a tulságosan nedves, sem a tulságosan száraz szivar nem jó. A szivarnak sohasem szabad olyan puhának lennie, hogy meggömbüljön, sem olyan keménynek, hogy megrepedezzen, ha megropogtatják. A szivar jósága nagy mértékben függ attól, hogy milyen gyorsan esett tul a tengeri betegségen vagyis meddig utazott addig és mennyi idő telt el azóta, hogy a készítő gyárból a kereskedőhöz eljutott. De ha azt meg is állapíthatjuk, milyen szabályokat kell megtartani a dohány termelésénél, szivarformába való átalakításnál és későbbi kezelésénél, Brooks szerint azt, hogy igazán jó-e a szivar, csak akkor tudjuk megállapítani, ha rágyujtunk és elszívjuk“.

Szerkesztői üzenetek.

P. S. Heves. A szerződés megszűnését a termelő a dohánykertésznek igazolványába bejegyezni köteles. Köteles továbbá bejegyezni azt is, hogy a dohánykertész hány négyszöglet művelt, e területről osztályok szerint mennyi dohányszállított be s mennyi volt ennek beváltási ára.

A termelőnek az utóbbi adatokra vonatkozó helyes bejegyzését, az illetékes dohánybeváltó-hivatal bármelyik fél kérelmére díjtalanul hitelesíti.

K. L. Csaba. A termelő a kertészek által elkövetett csempészetért is, ezekkel együtt egyetemlegesen felelős. Ha tehát valamelyik feles kertész csempészkedésen éretnék; a tényleírás úgy ellene, mint a termelő ellen is felveendő.

B. A. Adony. A köd kártékony behatásának megátlására kell, hogy szükség esetében, mindeme nyílások lehető szorosán elzárhatók is legyenek.

F. J. Lásd. Simitó helyiségül 10 kat. holdon aluli termelésnél, bármely rendelkezésre álló kiűritett helyiség használtó, feltéve, ha fűthető és elegendő világos. Nagyobb termelésnél a törvényben előirt minden kat. hold után négy négyzetméter terület igényeltetik.

Főszerkesztő:

KADLIK KÁROLY (Ahmed) b. h. dohányjövédéki tiszt.

Szerkesztő:

Dr. LÁSZLÓ ZOLTÁN m. kir. pénzügyi segédtitkár.

PÉNZKÖLCSÖN!

Vidéki szilárdan épített BÉRHÁZAKRA 10—15 évi törlesztésre 5 %-os kamatozás mellett, a becsérték 55 %-át. FÖLDBIRTOKRA: 10—60 évi törlesztésre 4 %-os kamatozás mellett a becsérték 70 %-át. — DRÁGA KÖLCSÖNÖKET KONVERTÁLUNK. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv. TISZTVISELŐ KÖLCSÖN 10—30 évi törlesztésre 6 %-os kamatozás mellett. Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt. Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8 %-os kamatozás mellett. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Felvilágosítás díjmentes. Válaszbélyeg.

SÁMUEL BERTALAN
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 15.

A legjobb hatásu
DISZNÓ-TÁPPOR

fél kilogrammos doboz ára 50 fillér

9 doboz 1 postacsomag. Mindenki előtt ismeretes a foszforvas azon jó tulajdonsága, melyet az állatok csontképzésére gyakorol: valamint a műtrágyával, melyben szintén foszfor van, kezelt föld termékenysége fokozódik, ép úgy fejlődik a „Disznó-tápporral“ való etetésnél minden sertés, mert 40—50 százalék foszforsavat tartalmaz mely az állatok csontvázát, szervezetét fejlődésben nagyban elősegíti, mindenki próbaképpen győződjék meg s elkülönítve neveljen egy-egy sertést és meg lesz győződve, hogy ezen kitűnő tápporral nevelt sertés nemcsak, hogy szépen fejlődik, hanem sokféle betegségnek, úgymint: vérhas, orbánc, vérbaj, stb. jobban ellentáll.

KAPHATÓ:

DILLINGER

Budapest, VII. ker. Peterdi-u. 31. sz.

ROHONCZI J.

BUDAPEST

VI. KER., SZIV-UTCA 4. SZÁM.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT.

BIRTOKOK PARCELLÁZÁSÁT SAJÁT KÖLTSÉGEIMMEL FEDEZEM, UGYSZINTÉN AZOK ELCSERÉLÉSÉT, ESETLEG ELADÁSÁT CSEKÉLY DIJ ELLENÉBEN PONTOSAN ÉS LELKIISMERETESEN ESZKÖZLÖM.

AKI HÁZÁT, BIRTOKÁT ELADNI VAGY ELCSERÉLNI ÓHAJTJA, FORDULJON BIZALOMMAL HOZZÁM.

MINDEN TUDAKOZÓDÁSRA IRODÁM KÉSZSÉGGEL, DIJTALANUL MEGADJA A KELLŐ FELVILÁGOSÍTÁST.

NEM FIZET

postaköltséget, ha rendel egy valódi Solingeni Hajvágógépet K. 480-ért külső rugóval, ugyanez belső rugó szerkezettel 6 koronáért.

Ugyanitt kaphatók a legjobb tájképipák, a világ legjobb kaszái és legfinomabb Solingeni acél borotvák.

Kérjen mindenki árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Megrendelési cím:

MERKUR KIVITELI ÁRUHÁZ
KŐBÁNYA (saját ház.)

Tisztviselői törlesztéses KÖLCSÖNT

kaphat kezes nélkül

minden állami, megyei, városi tisztviselő, katonatiszt vagy nyugdíjas, kinek 2000 koronánál nagyobb fizetése vagy 1200 koronánál nagyobb nyugdíja van.

Törlesztési idő 10—50 év.

Nagyobb nyugdíjigénnyel bíró tisztviselők törlesztés nélkül, csak kamat és életbiztosítási díj-fizetés mellett is kaphatnak kölcsönt. A jövőben automaticamente elérendő magasabb fizetésre kölcsönöket már most folyósítatok. Minden tisztviselő saját érdekében cselekszik, ha kölcsönügyében hozzám fordul, mert komoly s a valóságot teljesen fedő felvilágosításaim révén tisztán fogja látni, hogy anyagi viszonyaiban mi módon teremthet radikális rendet. Megkereséseknél közlendő: név, állás, lakhely, életkor, fizetés és a rajta levő teher.

DRECHSLER GYULA

az Osztrák-Magyar Első Ált. Tisztviselő Egylet képviselője
BUDAPEST, I. KER. PAULER-UTCA 22. SZ.
Minden felvilágosítás díjtalan. — Semmi előleges költség. — Minden levélre válaszolok.

Standard-Társaság vegyészeti telepei

Mezei egerek

irtását legmegbízhatóbban végzi

„STANDARDO“

egérirtó anyaggal, a magyar gazdaközönség és uradalmak által a legbiztosabb szernek elismerve. 1 hold földre 1 kiló anyag elegendő. 1 kiló „Standardo“ mezei egérirtó-anyag 3 K.

Patkány és házi egerek

kiirtására ajánljuk országosan legjobbnak elismert

„Patkány-kolera“

vegyiszerünket, melynek biztos irtó hatásáról több száz elismerő levéllel rendelkezünk, malomtulajdonosok, uradalmak, szeszgyárak, kereskedők és a gazdaközönség részéről.

A patkány-kolera árai: Próbacsomag 100—300 patkány vagy egér kiirtására 6 K. nagyobb mennyiség 5—600 patkány kiirtására 12 K. Használati utasítás minden csomagnál mellékelve! Próbarendelését saját érdekében elvárva vagyunk teljes tisztelettel

STANDARD-TÁRSASÁG

Budapest, IV. Magyar-utca 44. Telefon 66—63

Tegye el a címet, mert szüksége van rá!

Cimbalmok, hegedűk, harmóniumok

kitünő hanggal, legjobb minőségben (csak készpénzért, olcsón). Gramofon-lemezek 2-40 K. Fuvola, klarinet, elsőrendű harmonika 9 K. citera, tamburica, községi dob, vadászkürt, tárogató. Kuliffay cimb. iskola magán- és gyors tanulásra is 7 K. Felsőbb kiművelés, hangolásra megtanít a II. része: 8 K. Minden hangszerre legujabb kották és zongorára is kaphatók.

Horváthnál, Budapest Rákóczi-ut 56 (udvar)

LADÁNYI ISTVÁN

orvosi kötszerész és kesztyűs.

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-U. 17.

Készítek saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre sérvkötőket, továbbá haskötőket, — gummi görcsér harisnyákat, műfüzőket és egyenestartókat ferdénöttek részére, mülábak és mindenféle orthopéd munkákat a legjutányosabb árban, jótállás mellett. Szarvasbőr lepedők, párnák és minden e szakmába vágó szarvasbőr munkát elvállalunk.

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYEKBEN:

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz, dispenzáció (kihirdetés alóli fölmentés), kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendedély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítés-adással szolgál. Ugy szintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik:

FELNER ÁRMIN

közigazgatási és okmánybeszerzési irodája;

BUDAPEST, CSENGERI-UTCA 7. SZAM.

KÖNIG ÉS TÁRSA
 PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZET
 BUDAPEST, VII., WESSELÉNYI-UTCA 54.
 TELEFON 127—65.

CSODASZER! A miniszterileg engedélyezett, 1907. évben orvosilag megvizsgált, szabad. budapesti NAPPÉL-féle csodás hatású, hajhullás és fejfájás elleni csodaszer; hajhullást, korpát és molyt, legerősebb fejfájást, fejszédülést és fejjedegességet rövid idő alatt teljesen megszüntet és nemcsak 7 féle fejbajt gyógyít, de ismét 2—3 hó alatt megnöveszti a haját. Első használat után máris eredménnyel jár. Üvegeje 2—3 koronáig

Kapható: **NAPPÉL A.**
 BUDAPEST, József-körút 25. I. emelet 10. sz.

MEGVÉTELRE KERES

mindenkor a legmagasabb napiár szerint, avagy bizománykénti átvételre átvesz bármily kicsiny, vagy nagyobb mennyiségben és pedig: zöldmandulát, egrest, (piszkét), cseresznyét, meggyet, kajszinbarackot, szóvalmindenféle gyümölcsöt,ugyszintén konyhakerti veteményeket u.m: ugorkát, zöldpaprikát, főköt, spárgát, zöldbabot, zöldborsót stb. mindenfajta terméseket.

Szives ajánlatokat kér:

„**AGRIKOLA**” magyarországi fajgyümölcs és termények kiviteli üzlete
 Budapest, IX. kerület, Lónyai-utca 9. szám.

SZABADALMI SZÁM: 16794.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos szabadalmazott
 ablakszellőztető készülék-készítő
 BUDAPEST, JÓZSEF-U. 14.

Az egészség a fő!

melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el. A Beck Károly-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készülék magyar gyártmány, mely most már felülmulja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy célszerűségben, jószágban, mint olcsóságban. Egészségügyi szempontból 45⁰/₁₀ nyitás által légvonat kizárva.

Ablakszellőzők árai:

Legnagyobb, legnehezebb és diszes	25— K
Rendes ablakok iskolák, intézetek és magánlakásokhoz	— — — — 13— K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	— — — — 9— K
Klozett ablak	— — — — — 7-60 K

Költségvetések ingyen.

Ablakszellőztető-készülékeim a következő nevezetesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi miniszterium, Ref. főgymnasium, M. kir. Ludovica, több kórház, állami és gazdasági iskolák, gyárak, állami intézmények stb., a fővárosban és vidéken s kitűnőnek bizonyultak.

Megrendelések úgy helyben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOGAK

SCHATZ JENŐ
 FOGMŰTERME

BUDAPEST

VII. WESSELÉNYI-U. 60. I. EM. 4. SZ.

Párisban kitüntetve oklevéllel

MUFOGAK kaucsukban, szájpaddás nélkül, melyek rá-
 gásra alkalmasak és beszéd-
 zavarokat nem idéznek elő.

aranyfogkoronák

hidmunka és minden e szakmába
 vágó munka készül 10 évi jótál-
 lással Foghuzás fájdalom nélkül.

Vidékiek 12 óra alatt kielégítet-
 nek. Tessék a címre ügyelni.

A Magántisztviselők Orsz. Szö-
 vetsége tagjainak 33 százalék árengedmény.

A párisi és berlini kozmetikai kiállításokon az aranyéremmel és érdemkereszttel kitüntetve.

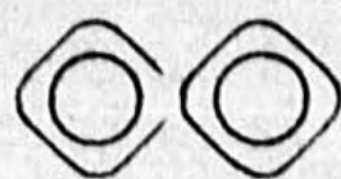
„RASOL“ kés nélkül borotvával

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Hygienikus borotválkozás vegyileg „RASOL“-al kés nélkül. Egyszeri borotválkozás 8 fillérbe kerül. Helyben egy doboz 35 darab K. 2·80, vidékre K. 3·50, bérmentve. Készíti és szétküldi:

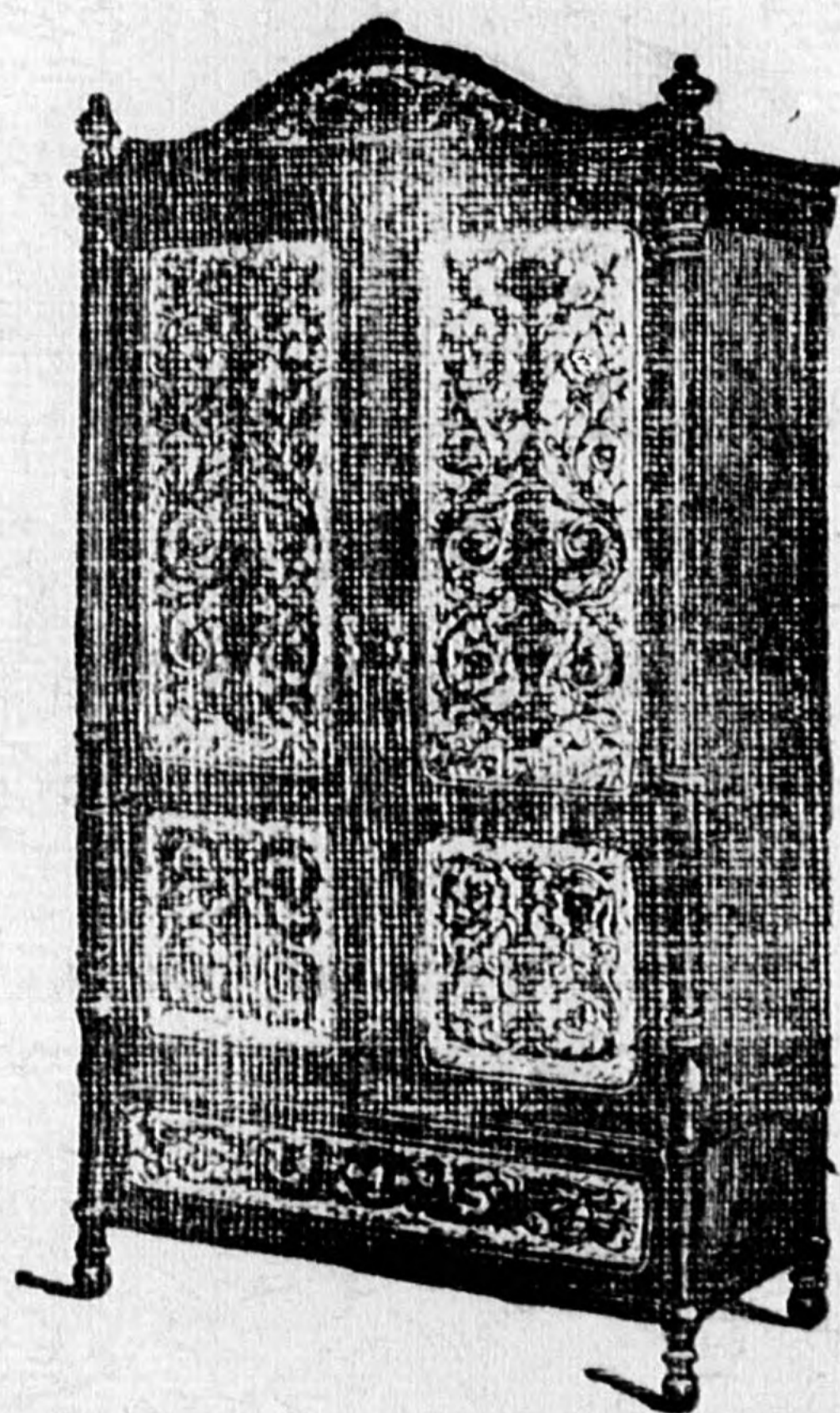
RASOL VEGYIPARI VÁLLALAT BUDAPEST VI., EÖTVÖS-UTCA 33.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél. Király-utca 12. szám.

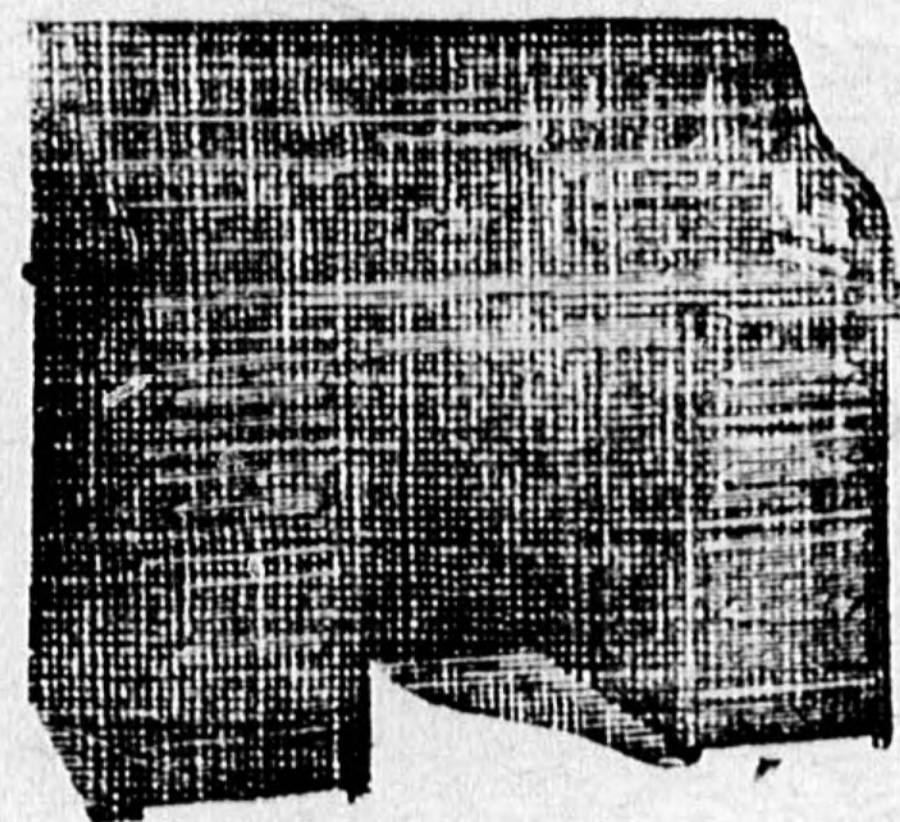

Kapható: drogueria és illatszerkereskedésekben és a készítő cégnél.

GUTTMANN SIMON MŰBÚTOR, PORTÁL- ÉS ÉPÜLET-ASZTALOS MESTER

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, lak- és üzletberendezéseket, iroda-, előszoba- és konyhaberendezéseket. Költségvetésekkel, valamint rajzokkal kívánatra készséggel szolgálok.

Kész bútorok raktára!

Budapest, VII., Dób-utca 74.

40% GÁZMEGTAKARITÁS

Egy igen könnyen kezelhető, új szabadalmazott készülékkel a legszebb fény és 40% gázmegtakarítás érhető el és nagy előnye, hogy Invert-égőhöz és mindenféle gázlámpára alkalmas.

Darabja szereléssel 3 kor. 25 drb lángnál 10% engedmény.

Szállítja:

A BERLINI VILÁGITÁSI RÉSZVÉNYTÁRS.

Magyarország és a Balkán-államok főraktára:

DRESDNER NÁNDOR BUDAPEST,

VI. ker., Eötvös-utca 25—a. szám.